

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
algtekst
03.11.2008
RTL 2008, 87, 1221

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 29. juuli 2004. a määruse nr 169 "Mootorsõidukijuhi eksamineerimise ja talle juhtimisõiguse andmise eeskiri ning juhiloa vormid" muutmise

Vastu võetud 16.10.2008 nr 92

Määrus kehtestatakse «Liiklusseaduse» § 24 lõike 8 ning § 28 lõike 4 alusel.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 29. juuli 2004. a määruses nr 169 «Mootorsõidukijuhi eksamineerimise ja talle juhtimisõiguse andmise eeskiri ning juhiloa vormid» (RTL 2004, 107, 1709; 2007, 53, 977) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 tabel 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Tabel 1. Eksamite liigid, olenevalt juhtimisõiguse taotlemise eesmärgist

Juhtimisõiguse taotlemise eesmärk	Teooriaeksam	Sõidueksami järk
Juhtimisõiguse taotlemine		
esmaõppe korras	+	1 ja 2
täiendusõppe korras	+	1 ja 2
juhi alusõppe koos ametikoolituse kursusega C- või C1-kategooria auto või CE- või C1E-kategooria autorongi või D- või D1-kategooriaauto või DE- või D1E-kategooria autorongi juhtimiseks	+	1 ja 2
A-kategooria mootorratta juhtimiseks, kui taotleja omab A1-alamkategooria mootorratta juhtimisõigust	-	2
A-kategooria mootorratta, mootori võimsusega >25 kW või erivõimsusega >0,16 kW/kg, juhtimiseks, kui taotleja omab A-kategooria mootorratta, mootori võimsusega ≤25 kW või erivõimsusega ≤0,16 kW/kg, juhtimisõigust	-	2
B1-alamkategooria auto juhtimiselt B-kategooria auto juhtimiseks, kui taotleja omab B1-alamkategooria auto juhtimisõigust	-	1 ja 2
siduripedaalita auto juhtimiselt käsikäiguvahetusega autojuhtimiseks	-	2
esmase juhtimisõiguse saamiseks, kui esmase juhiloaväljaandmise aluse tekkimisest on möödunud 12 kuud või rohkem	+	2

esmise juhtimisõiguse saamiseks, kui eelmise esmase juhiloakehtivuse tähtajast on möödunud üle 12 kuu	+	2
piiratud juhtimisõiguse saamiseks	+	1 ja 2
piiratud õigusega juhiloa vahetamisel esmase juhiloa vastu	+	2
Juhtimisõiguse taastamine		
kui juhtimisõigus on ära võetud kuni 6 kuuks	-	-
kui esmase juhiloa või juhiloa kehtivuse tähtajast on möödunud kuni 12 kuud	-	-
kui juhtimisõigus on ära võetud või peatatud rohkem kui 6 kuuks, kuid mitte kauemaks kui 12 kuuks	+	-
kui juhtimisõigus on ära võetud või peatatud kauemaks kui 12 kuud	+	2
kui juhiloa kehtivuse tähtajast on möödunud üle 12 kuu	+	2
välisriigis väljaantud juhiloa vahetamine Eesti juhiloavastu	++	2*);

2) paragrahvi 8 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Edukalt sooritatud teooriaeksam on kehtiv kaksteist kuud arvates eksami sooritamise päevast.»;

3) paragrahvi 13 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 13 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Kui juhtimisõiguse taotleja sooritab sõidueksami siduripedaalivõi A- või A1-kategooria korral käsikäigukastiga sõidukil, märgitakse seeära vastava koodiga eksami põhjal välja antud juhiloal. Sellise märkega juhiluba kehtib üksnes siduripedaalita või A- või A1-kategooria korral käsikäigukastiga sõiduki juhtimiseks. Eksamiauto peab olema varustatud piduri lisapedaaliga.»;

5) paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) C-kategooria auto või CE-kategooria autorongivõi D1-alamkategooria või «Ühistranspordiseaduse» tähenduses kohaliku liiniveo D-kategooriabussi juhtimisõiguse alla 50 kilomeetri pikkustel liinidel võib andavahemalt 18-aastasele isikule, kellel on vähemalt B-kategooria auto juhtimise õigus ja kes on läbinud «Autoveoseadusega» kehtestatud ametikoolituse 280-tunnise kursuse. Nimetatud isikule väljastatakse pärast liiklusteooria- ja sõidueksami edukat sooritamist juhiluba, millele kantakse D-kategooria juhtimisõiguse olemasolul § 17 lõike 6 kohaselt kood 106 ning määruse lisas 13 toodud kood 95.»;

6) paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

« (6¹) Kui isikul, kellele on antud «Ühistranspordiseaduse» tähenduses kohaliku liiniveo D-kategooria bussi juhtimisõigus alla 50 kilomeetri pikkustel liinidel, on täitunud «Liikluseaduse» § 29 lõike 1 punktis 3 toodud juhi vanuse alammäär, võib ta taotleda lisa 13 kohase eritingimuste koodi 106 kehtetukstunnistamist juhiloa vahetamisega.»;

7) paragrahvi 17 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (6) Olenevalt juhiloa mudelist tehakse juhiloale järgmised kanded:

Jrk nr	Kande tegemise eesmärk	Kande sisu			
		lisa 8 kohasel juhiloal	lisa 9 kohasel juhiloal	lisa 11 kohase juhiloa tagaküljel	lisa 12 ja lisa 12 ² kohase juhiloatagaküljel
1.	Esmase juhtimisõiguse andmine isikule, kes omab juba mingi mootorsõiduki kategooria juhtimise õigust	Kategooria osasse kantakse mootorsõidukite vastavate kategooriate kanded. Esmase juhtimisõigusega mootorsõiduki kategooria kohta tehakse märkuste		Esmase juhtimisõigusega mootorsõiduki kategooriajärele olevasse lahtrisse 12 kantakse kood 101	

		lahtrisse märke «...-esmane juhtimisõigus»		
2.	Kohaliku liiniveo D-kategooria bussi juhtimisõigus alla 50 kilomeetri pikkustel liinidel			Lahtrisse 12 kantakse D-kategooria järele kood 106
3.	A-kategooria mootorratta, mille mootori võimsusei ületa 25 kW või erivõimsus ei ületa 0,16 kW/kg, juhtimise õiguse andmine	Eritingimuste osasse kantakse arv «4»		Lahtrisse 12 kantakse kood 105
4.	Siduripedaalita (või A- või A1-kategooria korral käigukastiga) sõidukitele juhtimise õiguse andmine	Eritingimuste osasse kantakse arv «5»		Lahtrisse 12 kantakse kood 78
5.	Trolli juhtimise õiguse andmine		Kategooria osasse kantakse kirje «D-troll» ja eritingimuste osasse kirje «D-troll –only trolleybus»	D-kategooria järel olevasse lahtrisse 12 kantakse kood 103
6.	Kaitseväeteenistuse ajateenijale C-, D-kategooria auto ja CE-kategooria autorongi juhtimise õiguse andmine üksnes teenistusülesannete täitmiseks kaitseväeteenistuses viibimise ajal	Eritingimuste osasse kantakse kirje «C (CE või D) kaitseväeteenistuses – Valid in Estonia»		Lahtrisse 12 kantakse nimetatud kategooriate järele kood 102
7.	Välisriigi juhiloa vahetamine Eesti juhiloa vastu	Juhiloa väljaandnud välisriigi tähis ja juhiloa number kantakse märkuste lahtrisse		tagakülje alumisse lahtrisse»;

8) paragrahvi 20 lõige 3 muudetakse ja see sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Juhiloa duplikaat väljastatakse kehtivusega kümme aastat. Esmase juhiloa, piiratud juhtimisõigusega või ajutise juhiloa duplikaat väljastatakse sama kehtivusajani, mis oli asjaomasel juhiloal märgitud.»;

9) määruse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«¹Nõukogu direktiiv 91/439/EMÜ, juhilubade kohta (EÜT L 237, 24.08.1991, lk 1–24), muudetud direktiividega 94/72/EÜ (EÜT L 337, 24.12.1994, lk 86–86), 96/47/EÜ (EÜT L 235, 17.9.1996, lk 1–5), 97/26/EÜ (EÜT L 150, 7.6.1997, lk 41–43), 2000/56/EÜ (EÜT L 237, 21.9.2000, lk 45–57), 2003/59/EÜ (ELT L 226, 10.9.2003, lk 4–17), 2006/103/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 344–351), 2006/126/EÜ (ELT L 403, 30.12.2006, lk 18–60), 2008/65/EÜ (ELT L 168, 28.6.2008, lk 36–37) ning määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1–53).»;

10) määruse lisa 2 tabel 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Tabel 1. Teooriaeksami temaatika

A. Teooriaeksami üldsätete sisukõigi sõidukite kategooriate puhul
1. Liiklusreeglite osas
1.1. liiklusmärgid ja teemärgised
1.2. liikluse reguleerimise märguanded
1.3. juhi märguanded
1.4. juhi kohustused jalakäija ohutuse tagamisel
1.5. lapse ohutust tagavad lisanõuded
1.6. teeandmise kohustus
1.7. eritalituse sõiduki märguanded ja teeandmiskohustus
1.8. keskkonnakaitsekohustused
1.9. sõiduki asukoht sõites
1.10. sõidukiirus
1.11. manöövrid
1.12. sõit ristmikel
1.13. raudtee ületamine
1.14. möödasõit
1.15. peatumine ja parkimine
1.16. tulede kasutamine
1.17. liiklus õuealal
1.18. liiklus kiirteel
1.19. mootorsõiduki pukseerimine
2. Juhi osas
2.1. tähelepanelikkuse ja teiste liiklejatega arvestamisetähtsus
2.2. taju, hindamine ja otsustamine, reageerimisaeg ja sedamõjutavad tegurid
2.3. ravimite, vaimse seisundi ja väsimuse mõjustulenevad muutused juhi käitumises
3. Tee ja ilmastikutingimuste osas
3.1. ohutu pikivahe hoidmise, pidurdusteeakna ja teepüsimeeskõige tähtsamad põhimõtted erinevate ilmastiku- ja teolude puhul
3.2. liikluse ohutegurid, mis on seotud erinevate teoludega, eelkõige nende muutumisega ilmastiku muutudes ning päeva ja öö vaheldudes
3.3. tuule mõjust sõidukile ja meetmetest vältimaksperi, vee, lõrtsi vms pritsimist
3.4. erinevate teeliikide omadused ning sellega seonduvad nõuded
3.5. sõiduki ohutu juhtimine maanteetunnelites
4. Teiste liiklejate osas
4.1. spetsiifilised ohutegurid, mis on seotud teiste liiklejatega enemata, ning kõige ohuallikad liiklejate kategooriad, nagu lapsed, jalakäijad, jalgratturid ning liikumispuudega inimesed
4.2. eri sõidukiliikide liikumisel ja juhtimisel esinevad ohud ning nende juhtimise erinev nägemisviisid
5. Üldeeskirjade ja muude küsimuste osas
5.1. eeskirjad sõiduki kasutamiseks nõutavate dokumentide kohta
5.2. liikluskindlustus
5.3. üldeeskirjad, mis määravad kindlaks, kuidas juhtpeab käituma liiklusõnnetuse korral (hoiatusseadiste paigaldamine ja õnnetusest teatamine), ning meetmed, mida ta võib võtta, et vajaduse korral liiklusõnnetuses kannatanuid abistada
5.4. sõiduki, veose ja sõitjatega seotud ohutustegurid
6. Sõidukist mahatulekul/väljumisel vajalikud ettevaatusabinõud
6.1. mööduvaid sõidukeid ohustamata jatakistamata
6.2. sõiduki iseenesliku liikumise tõkestamine
6.3. sõiduki omavolilise kasutamise tõkestamine
7. Liiklusohutusega seotud mehhaanilised aspektid
eksamineeritav peab suutma kindlaks teha kõige tavalisemad puudused, eelkõige rooliseadme, vedrustus- ja pidurdussüsteemi, rehvide, tulede ja suunatulede, helkurite, tahavaatepeeglite, tuuleklaasi ja klaasipuhastite, heitgaasisüsteemi, turvavööde ja helisignaalseadme juures
8. Sõiduki turvavarustus
eelkõige turvavööde, peatuge ja lasteturvavarustuse kasutamine (välja arvatud A- ja A1-kategooria mootorratas)
9. Keskkonnaga seonduvad sõidukikasutamiseeskirjad
9.1. helisignaali kohane kasutus, möödukaskütusetarbimine, saasteainete väljalaske piiramine jms

9.2. säästlik sõidustiil»;

11)määruse lisa 3 tabel 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«Tabel 2. Autojuhi sõidueksami esimese järguülesanded

Jrk nr	Harjutuse nimetus	Auto kategooria				
		B, B1, BE	C, C1	D, D1	C1E D1E	CE; DE
1.	Sõidu alustamine tõusul	B, B1	+	+	-	-
2.	Piiratud alal tagasipööramine	+	+	+	+	+
3.	Tagurdamine otsesuunas	+	+	+	+	+
4.	Auto paigaldamine kahe järjestikku seisva auto vahele	B, B1	+	+	-	-
5.	Edaspidi slaalomi sõitmine	+	+	+	+	+
6.	Tagurdamine boksi pöördega	-	+	+	+	+
7.	Tagurdamine pöördega vasakule (übernurga)	+	-	-	-	-
8.	Tagurdamine pöördega paremale (übernurga)	+	-	-	-	-
9.	Parkimine*	+	+	+	+	+

Märkus: * Kontrollitakse sõidueksami teises järgus.»;

12)määruse lisa 3 punkt 1.2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

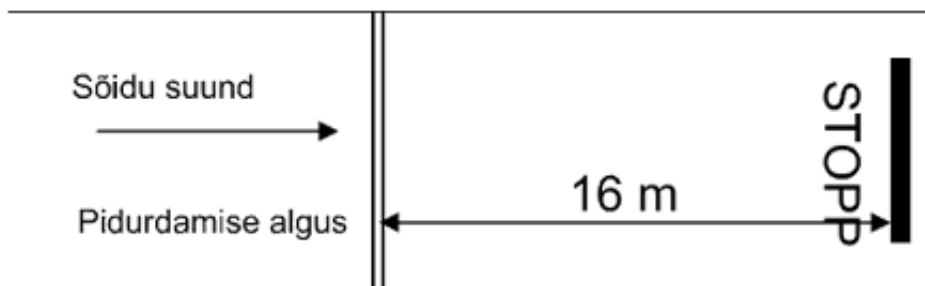
«Sõidueksami ülesanne koosneb tabelis 1 toodud harjutustest, millest harjutused 2, 4, 8 ja 11 on kohustuslikud. Eksamineerijal on õigus kontrollida lisaks kohustuslikele harjutustele veel kuni kaks tabelis 1 toodud harjutust.»;

13)määruse lisa 3 punkti 3.8.1 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kiirendada mootorratast kiiruseni vähemalt 50 km/h ja kasutades esi- ja tagaratta pidurit peatada mootorratas etteantud kohas sõidujoonest oluliselt kõrvale kaldumata.»;

14)määruse lisa 3 joonis 6 muudetaksejärgmiselt:

Joonis 6

15)määruse lisa 3 punkti 3.9.1 tekst muudetakse järgmiselt:

«Harjutuse sooritamisel tuleb mootorratast kiirendada kiiruseni vähemalt 30 km/h, enne takistust õigeaegselt pidurdada (pidurdamist alustatakse 10–12 m enne takistust) ja sõita üle takistuse.»;

16)määruse lisa 3 punkti 3.11.1 tekst muudetakse järgmiselt:

«Harjutuse sooritamiseks tuleb sooritada vähemalt kaks manöövrit. Esimene manööver sooritatakse teise või kolmanda käiguga kiirusel vähemalt 30 km/h ning 3–5 m enne takistust tuleb sellest ümber põigata ja pidurdamatataastada endine sõidujoon. Teine manööver takistusest ümberpöikelseoritatakse kiirusel vähemalt 50 km/h, kusjuures takistusest ümberpöige toimub 8–10 m enne takistust. Takistusest võib ümber põigata eksamineerija valikul vasakult või paremalt.»;

17)määruse lisa 3 punkt 3.11.2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Harjutuse sooritamisel arvestatavad vead:

- 1) liiga väike kiirus ümberpöikel;
- 2) pidurdamine (aeglustamine) enne ümberpöiget;
- 3) pärast ümberpöiget ei pöördata tagasi esialgses sõidujoonele;
- 4) jala maha toetamine;
- 5) ümberpöike alustamine enne ettenähtud kohta.»;

18)määruse lisa 5 punkti 2.1. alapunkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 11) B-kategooria eksamiautol peab olema ARK-i direktori poolt kehtestatud nõuetele vastav salvestusseade sõidueksami salvestamiseks. Eksamiauto võisalvestusseadme rikke või muu mõjuva põhjuse korral on ARK-i bürool ARK-i direktori kehtestatud korra kohaselt õigus kasutada ilma salvestusseadmeta eksamiautot.»;

19)määruse lisa 5 punkti 2.2. alapunktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) A-kategooria ja A1-alamkategooria eksamimootorratas peab olema varustatud sidevahendiga, mille abil saab pidada sidet eksamineeritava; 2) mootorrattaga sõidueksami andmisel peab eksamineeritava seljas olema eredavärviline valgustpeegeldav vest, turvariitus ja ta peab kasutama nõuetekohast turvavarustust (nõuetele vastav ja sobiva suurusega motokiiver, mootorratturi saapad või muud kinnised hüppeliigesekaitsega saapad, mootorratturi kaitsekindad, vähemalt põlve-, õla- ja küünarliigesekaitsmed).»;

20)määruse lisast 8 jätta välja lause «Materjal peab vastama ISO 9002:1994 nõuetele.»;

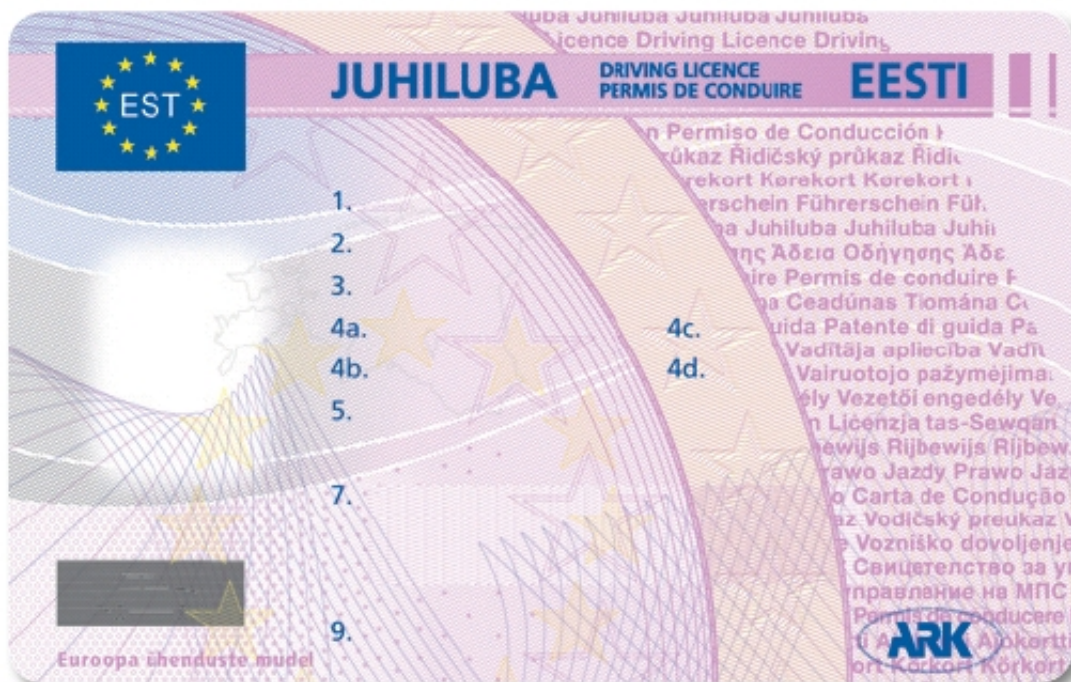
21)määruse lisast 9 jätta välja lause «Materjal peab vastama ISO 9002:1994 nõuetele.»;

22)määruse lisast 10 jätta välja lause «Materjal peab vastama ISO 9002:1994 nõuetele.»;

23)määrust täiendatakse lisaga 12² järgmises sõnastuses:

«Majandus- ja kommunikatsiooniministri
29. juuli 2004. määruse nr 169
«Mootorsõidukijuhi eksamineerimise ja juhtimisõiguse
andmise eeskiri ning juhiloa vormid»
lisa 12²

Esikülg

Tagakülg

Juhiloa mõõtmed: 85,6×53,98×0,76 mm

Juhiloa värvus: roosa*

Materjal peab vastama ISO 7810 ja ISO 7816-1 nõuetele.;

24)määruse lisa 13 koodi 10.02 tekst muudetakse järgmiselt:

«10.02 Siduripedaalita või A- või A1-kategooria korralkäsikäigukastiga sõidukid.»;

25)määruse lisa 13 koodi 78 tekst muudetakse järgmiselt:

«78.Üksnes siduripedaalita või A- või A1-kategooria korralkäsikäigukastiga sõidukitele.»;

26)määruse lisa 13 koodi 95 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«**95.**Kutsetunnistust omav juht, kes vastab direktiivis 2003/59/EÜ sätestatud kutseoskuse nõuetele kuni .....»;

27)määruse lisa 13 täiendatakse pärast koodi 105 koodiga 106 järgmises sõnastuses:

«**106.D**-kategooria bussi juhtimine üksnes kohalikel alla 50 kilomeetripikkustel liinidel.».

Minister JuhanPARTS

Kantsler MarikaPRISKE

* Värviline juhiloa vorm on avaldatud elektroonilises RiigiTeatajas.